

FORVENTET 2025 – PLAN: Skønmaleri, underfinansieret ideologisk og asocial.

Indledning:

Regeringens 2025 – plan er endnu ikke offentliggjort. Men planen er forudgrebet gennem lang tids debat først og fremmest i "Børsen". Her har borgerlige partier, erhvervsorganisationer og økonomer kæmpet om at præge planens indhold og her har regeringen undervejs luftet prøveballoner på planens forslag. Derfor tegner sig planens vigtigste konturer sig allerede nu.

For det første fremstår det klart, at det vigtigste formål med at skubbe den økonomiske planlægningshorisont fra år 2020 til 2025 er ude i fremtiden at fremberagte et råderum, som ikke eksisterer i dag og som kan bruges til i nutiden at uddele (top)skattelettelser. Fremtiden vil så at sige blive taget gidsel for regeringens planer om at lette topskatten i de kommende år.

For det andet tyder meget på, at 2025 planens fundament vil være en overoptimistisk økonomisk prognose, der frem til og efter 2020 tegner et skønmaleri af de økonomiske udsigter med det formål at tegne et billede af offentlige finanser, der er tilstrækkeligt gode til at uddele skattelettelser.

For det tredje har debatten og prøveballonerne i Børsen også tydet på, at regeringen som anført vil hente størstedelen af sit "råderum" til skattelettelser mellem 2020 og 2025, selvom der her IKKE er truffet bindende politiske beslutninger, endsige udmøntet besparelser, som rejser det nødvendige provenu. Der vil altså være tale om et fiktivt råderum og hvis det udmøntes i skattelettelser, vil de i realitet være ufinansierede.

For det fjerde tegner det tegner det til, at regeringens 2025 – plan for at konkretisere og udbygge dette fremtidige råderum vil ride en række af sine og de borgerliges ideologiske kæpheste: Privatisering og udlicitering af kommunale opgaver, fremrykning af forhøjelse af pensionsalderen til 65 år allerede i 2025, afskaffelse af SU på kandidatuddannelser på universiteterne, forringelse af regulering og ydelsesniveau for overførselsindkomster.

Alt tyder således på en 2025 plan og skattelettelser for de rige, men på velfærdens og de økonomisk dårligere stilledes bekostning.

Vi vil følge op, når planen ER udkommet.

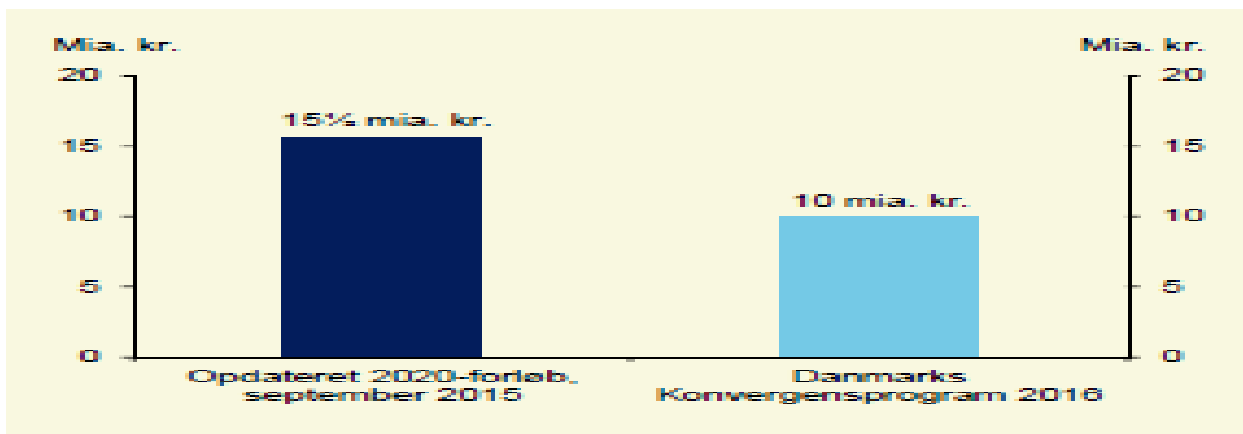
1. Topskattelettelser målet med plan.

Regeringen arbejder pt. på højtryk på sin 2025 – plan, som snart vil blive offentliggjort. Formålet med planen har først og fremmest været at finde ”råderum” til at sænke topskattesatsen med 5 pct. point, jf. regeringsgrundlaget:

”Dels vil regeringen sænke skatte for de laveste arbejdsindkomster, så gevinsten ved lavtlønnet arbejde bliver større. Derudover har regeringen en ambition om at sænke skatte på den sidst tjente krone med 5 pct. Point., så flere vil arbejde mere og så danske virksomheder får nemmere ved at rekruttere og fastholde også vellønnede medarbejdere.”¹

Hertil duer regeringens nuværende 2020 plan ikke viste regeringens seneste Konvergensprogram 2016, som afslørede at der pga. af olieprisstigninger + tilstrømning af flygtninge kun ville være et råderum på 10 mia. kr. frem til 2020, hvilket man ikke får mange skattelettelser for.

Figur: Reduceret råderum i finanspolitikken frem til 2020.²

Hensigten med planen har med andre ord været at gå længere ud i fremtiden end 2020 og der fremberegne det ønskede råderum, som så kan anvendes til de topskattelettelser, som regeringen har så hårdt for at overleve politisk.

Fremtidens økonomi i perioden fra 2020 til 2025 er jo taknemmelig, den ligger så langt ude i horisonten, at regeringens regnedrenge relativt frit kan forme og fremmale de økonomiske udsigter således, at de modsvarer regeringens behov – år og kan feje modargumenter af banen med, at her står jo påstand mod påstand.

Planen er med andre en gidseltagning af fremtiden, som tvinges til at opfylde regeringens behov for skattelettelser i nutiden.

¹) Regeringen: Sammen for fremtiden, s. 8. http://stm.dk/multimedia/Regeringsgrundlag_2016.pdf

2) Konvergensprogram 2016, s. 12. <https://www.fm.dk/publikationer/2016/danmarks-konvergensprogram-2016>

2. Et forventet skønmaleri af økonomiske prognoser.

Det er altså en fidus regeringen har fundet på, når den henter sit råderum til skattelettelser op til 10 år ude i fremtiden. Meget tyder imidlertid på, at det bliver en klam fidus.

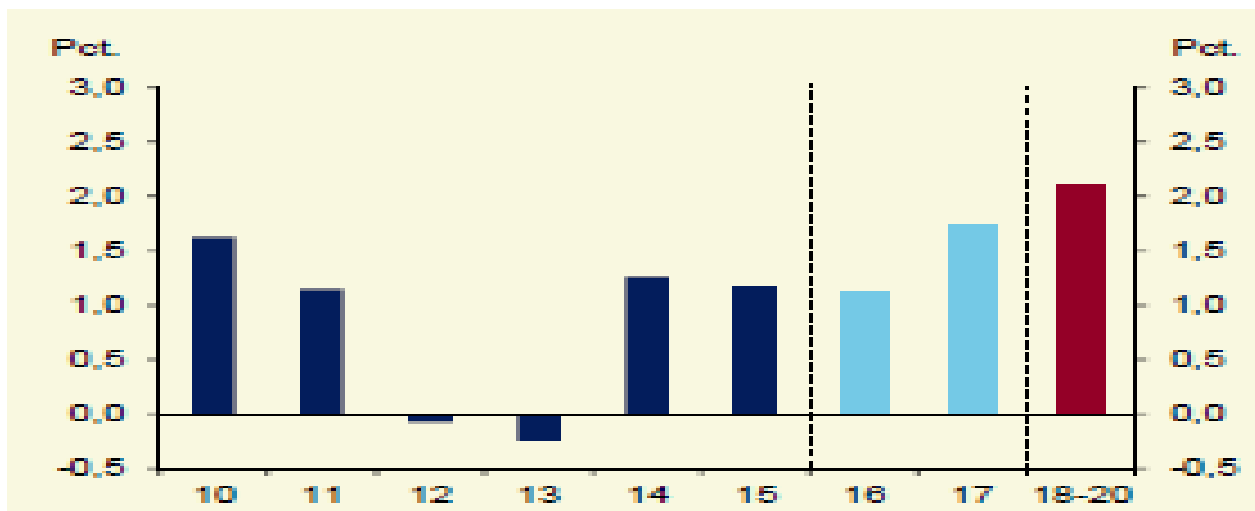
For meget tyder på, at regeringen i 2025 planen for at skabe sig det større råderum vil fortsætte mange års skønmaleri af de økonomiske udsigter.

Det har man tidligere under VK gjort gang efter gang og er fortsat hermed efter Venstre-regeringens tiltræden.

Det seneste eksempel herpå er i Konvergensprogrammet for 2016, hvor regeringen angiver, at væksten forventes at ligge omkring 1,75 % om året fra 2016 til 2020. ³

Hvilket er i skrigende modsætning til, at den årlige økonomiske vækst i perioden 2010 til 2016 kun har udgjort omkring 0,85 % gennemsnit og til at Danmark siden finanskrisen har befundet sig i en vækstkrise, som ikke meget tyder på, at vi kommer ud af foreløbig, jf. fx den utrolig lave produktivitetsvækst.

Figur: Realvækst i BNP 2010 – 2020.⁴ (2016 – 2020 er prognosetal)

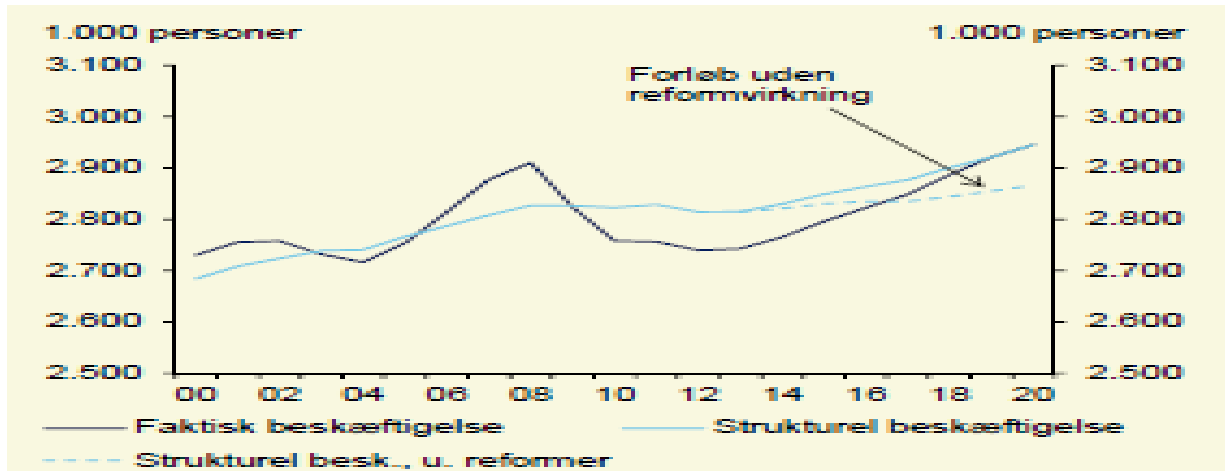
Ved at antage en markant højere vækst end har været tilfældet hidtil, tegnes der i konsekvens heraf et billede af en tilsvarende bedre offentlig økonomi end der i realiteten er belæg for bare frem til 2020.

3) Jf. Oven anførte værk, s. 1

4) Oven anførte værk, s. 8

Fidusen er, at beskæftigelsen som følge af den højere vækst antages alene frem til 2020 at stige med 150.000 personer primært baseret på en forudsætning om en "konjunkturalnormalisering".⁵

Figur Beskæftigelsesstigning frem til 2020.⁶

MEN: Det som skal levere efterspørgslen efter arbejdskraft = arbejdspladserne er i IKKE regeringens økonomiske politik, den skal tværtimod være stram og strammes ifølge konvergensprogrammet.

Det er den økonomiske udvikling selv, som skal skabe fremgangen. Beskæftigelsen skal komme som effekt af (forventet) stigning i eksporten, det private forbrug og virksomhedernes investeringer, der de kommende år alle skal stige stærkt i forhold til hidtil.⁷

Men sådan har regeringsprognoserne lydt de sidste mange år og bebudet, at næste år gik der hul på bylden og så kom højkonjunktoren. Men som foran angivet er dette endnu ikke sket – tværtimod har dansk økonomi siden finanskrisen hængt fast i en vækstkrise og ikke meget tyder på, at dette vil ændre sig i de kommende år.

Dette betyder for det første, at blot det angivne beskedne råderum på 10 mia. kr. frem til 2020 ikke har meget udsigt til at blive nogen realitet.

Og i det omfang regeringen for det andet bygger beregninger af et råderum fra 2020 til 2025 på tilsvarende "oppustede" prognoser risikerer også sådanne prognoser at hænge i den tomme luft.

Tildeles der derfor skattelettelser på grundlag af et sådant "skønmaleri" af de økonomiske fremtidsudsigter vil sådanne prognoser mere eller mindre savne økonomisk grundlag.

5) jf. oven anførte værk, s. 21

6) Oven anførte værk, s. 9

7) Jf. oven anførte værk, kap. 2: Det samfundsøkonomiske forløb.

3. Fiktiv finansiering af skattelettelser.

Hertil kommer, at meget også tyder på, at 2025 planens beregninger vil munde ud i et overvejende fiktivt råderum i den betydning, at råderummet fra 2020 til 2025 ikke er baseret på politiske beslutninger og vedtagelser, men alene på planer og beregninger.

Baseres skattelettelser herpå, vil de derfor ikke være reelt finansierede.⁸

Som tidligere anført viste konvergensprogram 2016 – endog på basis af et skønmaleri af en økonomisk prognose – kun et råderum på 10 mia. kr. frem til 2020.

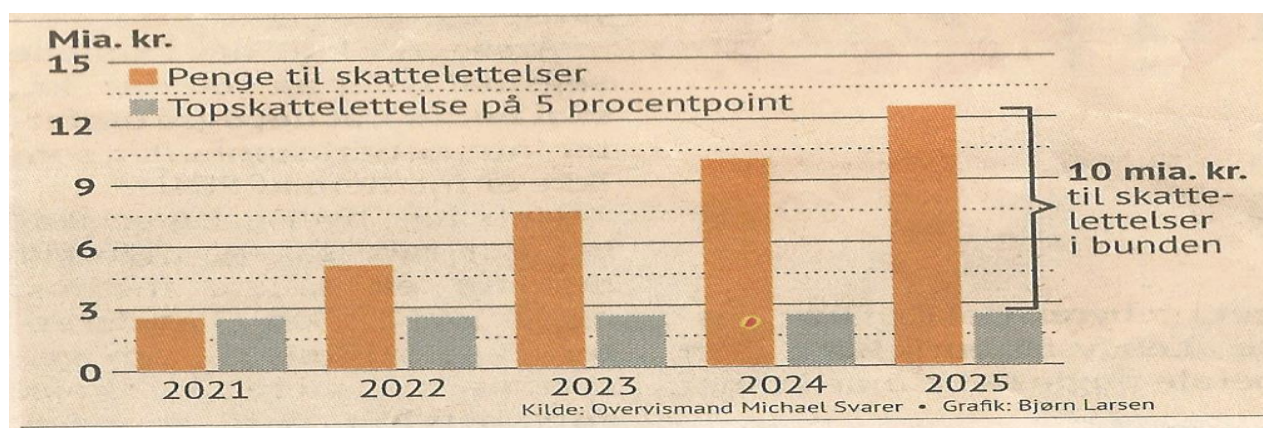
Men CEPOS, Børsen og erhvervsorganisationerne, ja endog Det økonomiske Råd⁹, har været meget aktive til at komme med forslag til allehånde krumspring for, hvordan man skulle komme uden om det.

Her har man taget udgangspunkt i, at der i den nuværende 2020 – plan i årene frem til 2020 er indlagt en årlig realvækst i de offentlige udgifter på 0,5 %, mens der i årene efter 2020 regnes med en offentlig realvækst på 1,2 %.

Her har selveste ”overvismand” Michael Svarer fra Det Økonomiske Råd så ageret regeringens gode hjælper ved at foreslå, at regeringen bare beregningsmæssigt forlænger den lavere offentlige udgiftsvækst på 0,5 % frem til 2025.

Herved bliver råderummet med et snuptag pustet op fra 10 mia. kr., kr. i 2020 til 20 mia. kr. i 2020. Keine Hexerei, nur Behändigkeit,

Figur: Råderummet i 2025 – plan, hvis væksten i det offentlige forbrug kun er på 0,5 % om året mellem 2021 og 2025.¹⁰

8) Jf. Hauch, Jens og Hans Jørgen Whitta-Jacobsen: Hvor stort er råderummet for skattelettelser? Kraka, 10.08.16

9) Jf. Søndergaard, Peter m.fl.: Løkket 2025 – plan sikrer 12 mia. til skattedyk. Børsen 13.01.16

10) Kilde: Ovennævnte artikel.

Og den neoliberalistiske tænketank CEPOS, der er talerør for storindustriens krav om skattelettelse og begrænsning af velfærden, har ikke været sen til at gribe ideen og føre den til bunds.

For - som foreslået af CEPOS – hvad hvis man bare helt dropper vækst i offentlige udgifter ikke bare fra 2020 til 2025, men også fra 2017 frem til 2020. Ved en sådan nulvækst for offentlige udgifter igennem hele perioden, kan råderummet på papiret fordobles helt op til 40 mia. kr.¹¹

Disse ideer til at puste råderummet om gennem begrænsning af væksten i velfærden synes at være overtaget af regeringen og finansministeriet.¹²

Problemet er bare, at et sådant beregnet øget råderum vil være ren fiktion, fordi der ikke ligger nogen politiske beslutninger til grund om, hvor og hvordan der i så tilfælde skal spares? Dvs. at der altså ikke ligger reelle besparelser bag som finansiering.

Alle lempelser udover de 10 mia. kr., frem til 2020, som pt. er besluttet i budgetlovens budgetlofter 4 år frem, vil dermed i realiteten være ufinansierede.

Baseres fx skattelettelse på op til 20 mia. kr. på et sådan fiktivt råderum, vil de efter 2020 i realiteten være ufinansierede for 20 mia.¹³

Endnu mere fiktive vil beregningerne selvsagt være, hvis der i topskattelettelse indarbejdes dynamiske effekter, gående ud på, at disse skattelettelse mere eller mindre vil tjene sig selv hjem igen.

Som fremført mange gange af progressive økonomer, men senest også af folketingets økonomer er disse effekter ikke påvist ude i virkeligheden.

”Konklusionen er, at der ikke eksisterer nyere empiriske studier, der understøtter beregninger af forventede arbejdsudbudseffekter foretaget af Finansministeriet”.¹⁴

4. Et blodbad på velfærden.

En ting er dog ganske sikker: En sådan 2025 plans gennemførelse ville betyde, at der i 2025 vil være 40.000 færre offentligt ansatte, i en situation, hvor befolkningen frem til 2025 tværtimod stiger med 290.000 personer.

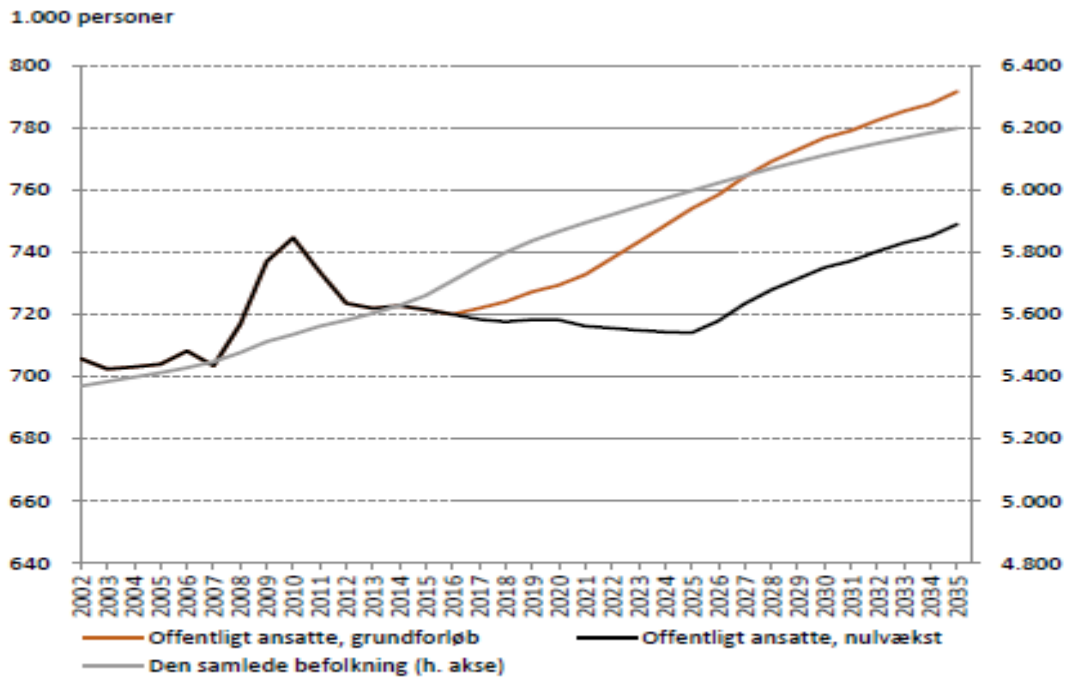
11) Jf. Søndergaard, Peter: Slagsmål til 46 mia. i 2025 plan. Børsen 13.01.16

12) Hein Bünger, Troels og Jonas Rimer Hansen: 42 mia. til lavere skat i 2025 plan. Børsen 14. 03.16

13) Jf. Hauch, Jens og Hans Jørgen Whitta-Jacobsen: Hvor stort er råderummet for skattelettelse? s. 15. Kraka, 10.08.16, http://kraka.org/analyse/hvor_stort_er_raaderummet_for_skattelettelse

14) Folketingets økonomer: Dynamiske effekter og marginalskat.

Figur: Antal offentligt ansatte og den samlede befolkning. 1000 personer.¹⁵

Kilde: Dream (2016): "Finanspolitisk holdbarhed, skattelettelse og det såkaldte råderum".

Dette vil indebære en regulær nedsmeltning af velfærdens standard. For med den nuværende befolkningsudvikling kræves en årlig realvækst i de offentlige udgifter på 1,2 % for at velfærdens blot følger med befolkningsvæksten¹⁶, herunder stigningen frem til 2020 på 100.000 indvandrere.

Befolkningsvæksten frem til 2025 vil altså spise råderummet op.¹⁷ Indfører regeringen i stedet for nulvækst, vil det selvsagt udløse en voldsom nedskæring af det offentlige servicestandard på alle områder: Børnepasning, folkeskole, ældrepleje og sundhed.

Tilmed arbejder regeringen da oveni sådanne generelle forringelser af velfærdsservicen også på at udbygge råderummet til skattelettelse med allehånde ideologisk målrettede, men asociale reformer:

- Forhøjelse af pensionsalderen til 68 år i 2025 (provenu: 8 mia. kr.)¹⁸

15) Jf. Hauch, Jens og Hans Jørgen Whitta-Jacobsen: Hvor stort er råderummet for skattelettelse? s. 22. Kraka, 0.08.16

16) Jf. oven anførte analyse, s. 10.

17) Jf. AE – rådet: Der er ikke råd til skattelettelse.

18) Jf. Gram, Mathias: Pensionsalder kan blive gylden skrue i 2025 – plan. Politiken 12.07.16 og Düwel, Lars og Troels Beha Pedersen: Forslag til Løkke – her er 2025 håndtagene. Børsen 11.05.16

- Fjernelse af SU på kandidatstudier (provenu: 1.8 mia. kr.)¹⁹
- Forlængelse af lavere regulering af overførselsindkomst og lavere sociale ydelser²⁰
- Og øget privatisering og udlicitering i kommuner.

Derimod skal vi nok lede længe efter fornuftige og progressive forslag såsom at afskaffe skattestoppet, skønt det koster en milliard.²¹

Og der bliver helt sikkert heller ikke tale om at begynde at beskatte de 1300 mia. kr., som det offentlige har til gode i udskudte skatter på opsparede pensionsformuer på i alt 3500 mia. kr.²²

Alt tyder således på en 2025 plan og skattelettelser for de rige, men på velfærdens og de økonomisk dårligere stilledes bekostning.

19) Jf. Søndergaard, Peter m.fl.: SU – modtagere skal betale topskattedyk. Børsen 06.05.16 og Düwel, Lars og Troels Beha Pedersen: Forslag til Løkke – her er 2025 håndtagene. Børsen 11.05.16

20) Jf. Beim, Jacob Hvide: Venstre åbner for lavere ydelser. 21.05.16

21) Jf. Søndergaard, Peter og Jane Grønning Johansen: Skattestop æder hver tredje krone i 2025 – plan. Børsen 29.01.16

22) Askjær, Thomas Hvelplund og Troels Beha Pedersen: Pensionsformuer kan lukke statens hul. Børsen 91.08.12